

ГРАММАТИКА : DE GEBIEDENDE WIJS

Er zijn 2 vormen van de imperatief : enkv en mv ; het mv wordt ook gebruikt als beleefdheidsvorm.

Vorming van de imperatief

(vertrek van de presensstam = 3^e pers mv t.t. min uitgang –ут, –ют, ат, ят)

3^e p mv van teg.tijd min uitgang : Й na klinker

работать –они работа(ют) : работай , работайте

enkv betoond

говорить – они говор(ят) : говори , говорите

И na medeklinker indien uitgang in 1^e p

enkv niet betoond

ставить – они став(ят) : ставь , ставьте

Б na medeklinker indien uitgang in 1^e p

opgepast ! in dit laatste geval wel uitgang И indien 2 medeklinkers op elkaar volgen in de presensstam :

напомнить – они напомним : напомним , напомнимте

Andere voorbeelden :

спросить : спроси , спросите

сказать : скажи , скажите

рисовать : рисуй , рисуйте

писать : пиши , пишите

встать : встань , встаньте

Uitzonderingen :

Werkw met in de stam -дава, -става, -знава vormen de imperatief vanuit de infinitiefstam (= inf –ть) en niet vanuit de presensstam :

давать : дай , давайте

вставлять : вставляй , вставляйте

узнавать : узнавай , узнавайте

Andere uitzonderingen :

пить : пей, пейте
есть : ешь , ешьте
быть : будь, будьте
дать : дай, дайте

Werkwoorden op –ся :

Na klinker : съ, na medeklinker en – й : ся

учиться : учись , учитесь
готовиться : готовься , готовьтесь
раздеваться : раздевайся , раздевайтесь
одеваться : одевайся , одевайтесь

Om mensen uit te nodigen samen iets te doen gebruikt men vaak de vorm :

давай , давайте gevolgd door : de inf. van een impf ww. :

давай играть в футбол , давайте учить грамматику

давай , давайте gevolgd door : 1° p mv van een perf ww. :

давай пойдём в кино , давайте поговорим о любви

Om een gebod of bevel aan derden uit te drukken gebruikt men :

Пусть (spreektaal) gevolgd door de 3^e p enkv :
пускай (schrijftaal)

Олег хочет играть – Пусть (он) играет !
Пусть Катя откроет окно !

Oproepen en felicitaties worden uitgedrukt door het partikel –да :

Да здравствует мир !

Het gebruik van de aspecten in de imperatief :

Imperfectief : wanneer de handeling herhaald moet worden :

Три раза в день принимайте лекарство, гуляйте перед сном, кушайте фрукты, овощи.

Perfectief : wanneer het resultaat van de handeling belangrijk is en niet het proces :

Скажите, пожалуйста, у вас есть учебник русского языка ?
Покажите, пожалуйста.

Imperfectie: om langdurige of regelmatige handelingen uit te drukken :

Летом отдыхайте, плавайте, собирайте ягоды

Perfectief : om eenmalige handelingen, die moeten afgewerkt worden, uit te drukken :

Отнеси посуду в комнату, поставь чашки в шкаф.

Imperfectief : om een verzoek uit te drukken :

Входите, раздевайтесь, проходите в комнату.

Perfectief : om een bevel uit te drukken :

Войди ! Почему ты опоздал ?

Bij negatie gebruikt men bijna altijd imperfectieve wwn. :

Не разговаривайте ! Не шумите !

Enkel wanneer de spreker vreest dat een niet gewenste handeling zou kunnen gebeuren, gebruikt men perfectieve wwn. :

Не упади ! Не забудь ! Не сломай !